

Návrh podmienok projektu na podporu udržania pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov

Návrh podmienok projektu na podporu udržania pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov, sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá ako iniciatívny materiál.

Od 1. marca 2022 nadobúda účinnosť právna úprava pomoci zamestnávateľom a zamestnancom v čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu, výnimočného stavu, mimoriadnej okolnosti alebo iného vonkajšieho faktora, ktoré majú negatívny vplyv na pridelenie práce zamestnancom. Zákon č. 215/2021 Z. z. o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov nahradí schémy pomoci „projekt Prvá pomoc (Prvá pomoc+, Prvá pomoc++)“, ktoré sú aktuálne určené pre zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činné osoby, avšak len pre zamestnávateľov.

Súčasná situácia ukazuje, že efektívny nástroj pomoci na prekonanie ekonomických dopadov v čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu potrebujú aj samostatne zárobkovo činné osoby. Pomoc samostatne zárobkovo činným osobám sa zabezpečí realizáciou samostatného nástroja na základe § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“) – projektu na podporu udržania pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť.

Podmienky poskytnutia príspevku pre samostatne zárobkovo činnú osobu spolu s určením výšky príspevku sú nastavené obdobne ako podmienky ustanovené pre poskytovanie podpory v čase skrátenej práce určenej na zachovanie pracovných miest zamestnancov. Uvedeným sa zabezpečí prechod zo schémy projektu Prvá pomoc aj na podporu udržania pracovných miest u samostatne zárobkovo činných osôb obdobne, ako je to v prípade podpory v čase skrátenej práce určenej pre zamestnancov a zamestnávateľov podľa zákona č. 215/2021 Z. z..

Realizácia projektu sa navrhuje na mesiac marec 2022, a to s ohľadom na postupné uvoľňovanie protipandemických opatrení a na predpoklad ukončenia mimoriadnej situácie.

Podpora samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO)

Oprávnený žiadateľ:

SZČO, ktorej v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu poklesli tržby najmenej o 40 %.

Pre výpočet poklesu tržieb môže SZČO využiť jednu z 2 možností:

1. Porovnáva sa tržba za vykazovaný mesiac s tržbou za rovnaký mesiac roka 2019, 2020 alebo 2021 (napr. pre vykazované obdobie 01/2022 - predchádzajúce je 01/2019, resp. 01/2020, resp. 01/2021)
2. Porovnáva sa priemer tržby v roku 2019, 2020 alebo 2021 (t.j. 1/12 tržieb za rok 2019, 2020 alebo 2021) s tržbou za vykazovaný mesiac - oprávnení sú iba tí, ktorí vykonávali zárobkovú činnosť celý rok 2019, resp. 2020, resp. 2021.

Cieľová skupina:

SZČO, ktorá k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý príspevok žiada, vykonáva alebo prevádzkuje SZČ nepretržite najmenej 24 mesiacov a je nemocensky a dôchodkovo poistená (povinne alebo dobrovoľne) najmenej 24 mesiacov a toto poistenie jej trvá aj po tomto dni.

SZČO so začiatkom podnikania alebo vykonávania/prevádzkovania inej SZČ v roku 2019 až do posúdenia vzniku povinného sociálneho poistenia k 01.07.2020, resp. k 01.10.2020 alebo SZČO so začiatkom podnikania alebo vykonávania/prevádzkovania inej SZČ v roku 2020 až do posúdenia vzniku povinného sociálneho poistenia k 01.07.2021, resp. k 01.10.2021), sa do doby poistenia podľa písmena b) započítava aj obdobie od začatia podnikania alebo vykonávania/prevádzkovania SZČ do posúdenia vzniku povinného sociálneho poistenia.

Neoprávneným žiadateľom je spoločnosť s ručením obmedzeným (s. r. o.).

Príspevok sa neposkytuje na podporu udržania SZČ, ak bol SZČO poskytnutý príspevok v rámci iného AOTP podľa zákona o službách zamestnanosti v období 24 mesiacov pred podaním žiadosti, s výnimkou príspevkov v rámci projektu „Prvá pomoc“, vrátane Prvá pomoc+ a Prvá pomoc++.

Príspevok nie je možné poskytnúť SZČO, ktorá poberá materské, rodičovský príspevok alebo nemocenské (ak poberanie patrilo za celý kalendárny mesiac).

Výška príspevku:

Príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti pre SZČO vo výške 60 % vymeriavacieho základu SZČO na určenie poistného na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených SZČO.

V prípade, ak má žiadateľ zároveň uzatvorený pracovný pomer/dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, od výšky príspevku sa odpočíta suma čistého príjmu z tohto pracovného pomeru/dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru za kalendárny mesiac, za ktorý príspevok žiada.

Všeobecné/spoločné podmienky:

Oprávnené obdobie:

Žiadať o finančné príspevky je možné za mesiac marec 2022, ak v kalendárnom mesiaci, za ktorý SZČO žiada o príspevok, bude trvať vyhlásenie mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu aspoň polovicu kalendárneho mesiaca.

Žiadosť/výkaz je možné predložiť najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý príspevok SZČO žiada.

Finančný príspevok bude poskytovať miestne príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode SZČO prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, alebo iný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny určený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny.

Mimoriadna situácia podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia alebo **núdzový stav** podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzový stav vyhlásený vládou SR.

Za SZČO sa na účely poskytnutia príspevku považuje fyzická osoba, ktorá

- a) prevádzkuje živnosť podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,
- b) vykonáva činnosť podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov, zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii, zákon č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite dohľade nad výkonom auditu, zákon č. 185/2015 Z. z. autorský zákon, zákon č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti, zákon č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a pod.), vykonáva slobodné povolania, ktoré nie sú upravené osobitnými predpismi, a nie sú ani podnikaním podľa § 2 Obchodného zákonníka, sú slobodným povolaním, t. j. sú činnosťou, na ktorej vykonávanie zákon nevyžaduje žiadne oprávnenie (napr. herec, choreograf, tanečník, hudobník, novinár, sochár, atď., ktorí pri vykonávaní svojej činnosti nie sú v pracovnom pomere, ani v obdobnom pracovnom vzťahu), z činností, ktoré nie sú živnosťou ani podnikaním (napr. správcovia konkurznej podstaty, osobní asistenti ZŤP osôb, pracovní asistenti SZČO so ZP) a pod.),
- c) vykonáva poľnohospodársku výrobu vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách podľa zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov.

Podmienkou pre poskytnutie príspevku pre SZČO, je

- že, v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu jej poklesli tržby najmenej o 40 % záväzok,
- že bude vykonávať SZČ najmenej 2 mesiace po mesiaci, za ktorý jej bude poskytnutý príspevok, inak SZČO vznikne povinnosť vrátiť poskytnuté príspevky za celé obdobie poskytovania,

- že, ku dňu predloženia žiadosti/výkazu spĺňa podmienku, že nemá prerušené/zastavené prevádzkovanie živnosti,
- že, ku dňu predloženia žiadosti/výkazu je nemocensky a dôchodkovo poistená (povinne alebo dobrovoľne) a toto poistenie trvá,
- splnenie podmienok podľa § 70 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti:
 - a) má splnené daňové povinnosti podľa osobitného predpisu,
 - b) má splnené povinnosti odvodu preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,
 - c) neporušila zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o príspevok,
 - d) nemá voči úradu splatné finančné záväzky,
 - e) nie je v konkurze, likvidácii, nútenej správe alebo nemá určený splátkový kalendár podľa osobitného predpisu,
 - f) nemá evidované neuspokojené nároky svojich zamestnancov vyplývajúce z pracovného pomeru,
 - g) nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie alebo trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie, ak ide o právnickú osobu;

Oprávneným je aj žiadateľ, ktorému:

- a) správca dane povolil odklad platenia dane, platenie dane v splátkach alebo platenie daňového nedoplatku v splátkach,
- b) Sociálna poisťovňa povolila splátky dlžných súm poistného alebo zdravotná poisťovňa povolila žiadateľovi splátky dlžných súm preddavku na poistné alebo nedoplatku z ročného zúčtovania poistného,
- c) úrad určil splátky dlžných súm splatných finančných záväzkov.

Žiadateľ je povinný preukázať odklad v zmysle písm. a) formou čestného vyhlásenia, povolenie na splátkový kalendár podľa písm. b) formou notifikácie alebo potvrdenia a splátkový kalendár podľa písm. c) overí úrad.

Predpokladaný objem finančných prostriedkov:

Predpokladaný objem finančných prostriedkov na realizáciu projektu za mesiac marec 2022 sa odhaduje v sume 11 582 621 eur.

Návrh bude realizovaný v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Východiskovým dokumentom je Schéma štátnej pomoci de minimis na podporu zamestnanosti „Schéma DM - 16/2014“ a Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby „Schéma DM- 7/2015“.